

Сосонка (скорочено)

Олена Пчілка

У хатці біля лісу жив чоловік Максим. Було в нього четверо дітей, старшому, Івасеві, — десять років.

Навколо був гарний ліс, веселий навіть узимку, бо прикрашали його вічнозелені сосни.

Недалеко від Максимової хати росла така гарна сосонка, що аж запишалася перед сусідками — березами та липками.

Аж ось прилітає сорока й каже: "Че-че-че! Чекай, чекай!.." Знала вона, що будуть якісь зміни.

Так і сталося. Запріг Максим коня, зрубав сосонку та й повіз її до міста на торг. З батьком попросився й Івась.

Коли стояли з ялинкою, підійшла до них жінка з двома панськими дітьми — нянька. Вона впізнала в Максимові кума. Купила млинку й запросила земляків на чай. Івасеві дістався гарний бублик. І батько пішов у своїх справах, а Івась залишився. Надвечір повернувся Максим та й журиться, що не все вдалося зробити — чоботи и шевця ще не готові, доведеться й завтра їхати, а хотілося б Новий рік удома бути. Нянька запропонувала їм у них переночувати, і вранці як справляться, то й додому їхати. А увечері Івась може подивитися, як прикрашатимуть ялинку. Повели хлопчика в горниці, а там — диво! Ялинка сяє свічечками, ліхтариками, яблучками, цяцьками. Під нею — подарунки, а навкруги діти ходять, як живі ляльки.

Сосонка тішилася — от її щастя прийшло! Коли б це липки побачили! Але недовго раділа сосонка — скоро її почали розбирати, я потім і винесли на вулицю, покинули. Побачив бідну сосонку Івась, попросив дозволу забрати деревце назад, додому. Вдома сосонку прикрасили тими дарунками, що одержав Івась. Потішилися трохи діти та й витягли сосонку знову на подвір'я. Івась навіть пропонував порубати на дрова, а батько вирішив поставити її як віху на дорозі, щоб люди в заметіль могли орієнтуватися. Приїхала якось до Максима кума й сказала, що пани шукають хлопця для послуг у горницях. Можна було б віддати Івася в ту службу — грошей заробить та одягу. Батько погодився. Але не дуже гарно було хлопцеві на службі: його перейменували на "Ваньку", дали вузьку й тісну одежину, всі штурхають, б'ють, кричать на нього. Не витерпів такої наруги хлопець і під час великого бенкету втік додому.

Йде, радіє, що на волі. Пройшов поле, аж тут завірюха. Збився хлопець із дороги, плаче, не знає, що діяти. Раптом побачив... сосонку-втіху. Зрадів, швидко дійшов до хати, а зайти боїться — думає, що лаятимуть. У домі почули якісь звуки, вийшли — а там Івась. Привітали, відіграли, пожаліли дитину. Наступного дня Івась із братиком побіг подякувати сосонці, яка врятувала його.

Критика, коментарі до твору, пояснення (стисло):

Письменниця розповіла історію сосонки, яка пишалася перед іншими, раділа гарним іграшкам, не знаючи, що це все несправжнє й скромнуче. Історія хлопчика Івася — інша. Він відчув, що найбільше щастя — тепло рідного дому, любов і турбота батьків. Олена Пчілка показала також гарні, щирі стосунки між членами родини, українські звичаї й традиції.